

19 oktober 2018

De verhouding tussen KMS en BEMIDDELING

Mr. Nadia MICHIELS
Advocaat-Bemiddelaar

Advocatenkantoor
Schrevens & Michiels
LEUVEN

DOEL / UITDAGING

- Divers publiek:
 - Advocaten
 - Magistraten
 - Bemiddelaars
- Weten we wat er bestaat inzake ADR (alternative dispute resolution) ?
- Weten we waar de ander mee bezig is?
- Hoe en waar kunnen we samenwerken?
- Specifiek : « is de KMS een kwaliteitsvol en efficiënt traject ? »

INHOUD

1. Wettelijke basis
2. Begripsverwarring
3. Verschil minnelijke schikking en verzoening
4. Verschil minnelijke schikking en bemiddeling
5. Opstartmogelijkheden minnelijke schikking
6. Is er ruimte voor bemiddeling in procedure KMS
7. Voordelen KMS versus traditionele procesvoering
8. Pijnpunten van de Kamer Minnelijke Schikking
9. Conclusie

1. Wettelijke basis (laatste decenium)

Wie ziet door de bomen het bos nog?

- **Wet van 19 februari 2001** betreffende de procedure-gebonden bemiddeling in familiezaken, BS 3 april 2001, 11218
 - *Eerste wettelijke basis voor bemiddeling in familiezaken maar beperkt tot proceduregebonden bemiddeling.*
- **Wet van 21 februari 2005** tot wijziging van Gerechtelijk Wetboek in verband met bemiddeling, BS 22 maart 2005, 12272
 - *Kader voor bemiddeling in o.a. familiezaken los van gerechtelijke procedure*
- **Wet van 18 juli 2006** betreffende bevoorrechten gelijkmatig verdeelde huisvesting van het kind en regeling van gedwongen tenuitvoerlegging inzake huisvesting van het kind, BS 4 september 2006, 43971
 - *Verplichte verzoeningspoging*
 - *Rechterlijke informatieverplichting i.v.m. bemiddeling*
 - ° *eerst in procedure ten gronde*

1. Wettelijke basis (laatste decenium)

Wie ziet door de bomen het bos nog?

KMS - BEMIDDELING

- **Wet van 5 april 2011** tot wijziging van GW wat betreft de persoonlijke verschijning en poging tot verzoening bij echtscheiding en tot invoering van kennisgeving over bestaan en nut van bemiddeling in echtscheidingszaken. BS 22 maart 2005, 12272
 - *Verplichting voor kortgedingrechter om inzake voorlopige maatregelen te informeren over bemiddeling*
 - *Verplichting voor de griffier om partijen in te lichten over de mogelijkheid tot bemiddeling, zodra echtscheidingsvordering werd ingesteld*

1. Wettelijke basis (laatste decenium)

Wie ziet door de bomen het bos nog?

- **Wet van 30 juli 2013** betreffende de invoering van een familie- en jeugdrechtbank. BS 27 september 2013, 68429
 - *Oprichting familie- en jeugdrechtbank*
 - *Invoering kamers voor minnelijke schikking (vanaf 1 september 2014)*
 - *Informatieverplichtingen voor familierechter en griffier inzake minnelijke geschillenoplossing*
 - *Uitbreiding van verplichte persoonlijke verschijning in familie zaken*
- **Wet van 15 juni 2018** tot wijziging van art. 375bis BW en de artikelen 12253ter/1, 1253ter/3 en 1253quater Ger.W. BS 2 juli 2018, 53454 houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht tot het bevorderen van alternatieve vormen van geschillen-oplossingen.
 - *Gewijzigde wetgeving inzake bemiddeling*
 - *Collaboratieve onderhandelingen*
 - *Gewijzigde rol rechter: opleggen bemiddelingspoging*

2. Begripsverwarring

- Bemiddeling:
 - wettelijke omschrijving art.1723/1 GW
- Collaboratieve onderhandeling:
 - wettelijke omschrijving art.1738 GW.
 - Ingevoerd bij wet van 18 juni 2018
- Minnelijke schikking: geen wettelijke definitie
- Verzoening: geen wettelijke definitie

3. Verschil

Verzoening

- ruimer
- eender welk
- volledig tussen partijen
- tot stand gekomen vergelijk
- met tussenkomst derde of niet
- binnen kader procedure of niet (kan bemiddeling bevatten)

- niet wettelijk geregeld

Minnelijke schikking

- enger
- exclusief
- begeleid door rechter (bodem)rechter

- wettelijk geregeld
- indien schikking bij KMS gewaarborgde:
 - vertrouwelijkheid
 - neutraliteit
 - gespecialiseerd magistraat

4. Verschil

° De KMS is geen bemiddelingskamer !

Bemiddeling

- twee strekkingen (wel / geen inhoudelijke suggestie)
- methodisch verloop
- gestructureerd proces
- gefaseerd
- gezagsneutraal
- tijd en ruimte voor reflectie en onderhandelingen
- focus onderliggend conflict of conflictpreventie
- aandacht voor emotionele

Minnelijke schikking

- advies en aanbevelingen
- geen methodiek
- geen gestructureerd proces
- niet gefaseerd
- gezagspositie magistraat (meerwaarde of struikelblok?)
- minder tijd
- focus op concrete regeling voor voorliggend probleem
- zakelijk

- Doel is gelijk
- Raakpunten op vlak van geboden waarborgen
- Schikkingsrechter leert tijdens opleiding bemiddelingstechnieken

5. Opstartmogelijkheden Minnelijke Schikking

- Preliminair Schikking:
 - * *vooraleer opstart geding bij rechtbank*
 - Autonome en weinig formalistische procedure
 - Laatste poging tot akkoord voor gerechtelijke procedure
 - Geen inschrijving op de rol, geen rolrecht te betalen
 - Alleen in eerste aanleg, niet in hoger beroep
 - Resultaat is proces-verbaal van (al dan niet) minnelijke schikking.

5. Opstartmogelijkheden Minnelijke Schikking

- Incidentele schikking:
 - *in de loop van gerechtelijke procedure*
- Formalistisch
- Inschrijving op de rol, rolrecht betaalbaar
- Kan voor Familiekamer en voor KMS
- Kan gedurende hele geding, tot sluiting van de debatten
- Kan in eerste aanleg en beroep
- Indien bij KMS: eventueel na doorverwijzing door Familiekamer
- Resultaat is :
 - proces-verbaal van minnelijke schikking
 - *niet mededeelbaar aan OM*
 - *akkoordvonnis*
 - *mededeelbaar aan OM*

5. Opstartmogelijkheden Minnelijke Schikking

OPGELET:

- Verschil tussen:
 - Akkoordvonnis
 - Proces-verbaal van minnelijke schikking

Inzake :

- Mogelijkheid tot aanvechten overeenkomst
- Beëindigen van het geschil
- Mogelijkheid tot uitstel van tenuitvoerlegging

art.1333-1334 Ger.W.

6. Is er ruimte voor bemiddeling in procedure (minnelijke schikking)

1. Bemiddeling kan altijd versus schikking alleen als zaak op zitting staat.

Tip ! Zoek laagdrempelige alternatieven, zoals bemiddeling, tijdens de wachttijd (pleitdatum)

2. Inleidende zitting – verwijzing naar KMS – pleitdatum
Quid al dan niet bepalen conclusietermijnen?
Wettelijk gezien geen opschorting!

*Tip ! Vermijd dat conclusietermijnen worden bepaald.
Deze polariseren het conflict en zijn nefast voor de slaagkansen van de schikking.*

Tip ! Opschorting van conclusietermijnen kan wel gevraagd worden

6. Is er ruimte voor bemiddeling in procedure (minnelijke schikking)

3. Inleidende zitting – bemiddeling – nieuwe zittingsdatum

Quid al dan niet bepalen van conclusietermijnen?

Wettelijke opschorting!

4. Volledig uitgewerkt akkoord, tot stand gekomen, buiten enig geschil om, voor de Rechtbank/KMS laten homologeren, kan niet !

° standpunt Ministerie van Justitie: de rechtbank is niet bevoegd om een akkoord te homologeren en er aldus uitvoerbare kracht aan te geven. (veinzing van geschil?)

° laten opnemen in een notariële akte ?

Maar: homologatie van overeenkomst na bemiddeling kan wel (art. 1043, eerste lid *juncto* 1733, eerste lid Ger.W.)

7. Voordelen Kamer Minnelijke Schikking versus traditionele procesvoering

- Snelle en goedkope manier om oplossing te bereiken
 - Partijen houden zeggenschap en controle over inhoud van regeling.
 - Hogere mate van vrijwillige uitvoering door betere aanvaarding van uitkomst
- Kwaliteit van traject door diverse in de wet ingebouwde waarborgen:
 - Extra specialisatie Magistraten
 - Onverenigbaarheid
 - Vrijwilligheid
 - Vertrouwelijkheid

8. Pijnpunten (Kamer) Minnelijke Schikking

PRO BEMIDDELING AANGEZIEN KMS:

- Structurele problemen personeelsbezetting
 - te weinig rechters en griffiers
 - logistiek organisatie en financiële middelen
- Heeft de rechter voldoende tijd om schikking op adequate wijze uit te oefenen ?
- Gebrek aan tijd voor diepgaande besprekingen en het voorzien van een reflectietijd vooraleer akkoord bindend te laten worden
- Familiekamer : gebrek aan vertrouwelijkheid
- KMS : wettelijke waarborg vertrouwelijkheid « maar » beperkt
 - Wie is gebonden door de vertrouwelijkheid ?
 - Welke documenten en mededelingen vallen onder vertrouwelijkheid ?
 - Wat is de sanctie ingeval van miskenning ?
- Quid ambtelijke aangifteplicht van misdaden en wanbedrijven?
- Geen voorafgaande duidelijkheid omtrent gevolgen strafbare feiten tijdens schikking vermeld / aan het licht gekomen.

8. Pijnpunten (Kamer) Minnelijke Schikking

PRO BEMIDDELING

- Uitgebreide en gedetailleerde omschrijving van vertrouwelijkheid
- In de wet van 18 juni 2018 nog verfiijnd:
 - Personen
 - Welke documenten en mededelingen
 - Sancties

9. Conclusie

- Positie v/d advocaat
 - Controle van het traject
 - Informatieve rol
- Triage op de inleidingskamer
- Bij schikkingspoging :
 - rechter laat mindset rechterlijk oordeel achter zich
- Bij poging schikking:
 - Partijen voorbereiden
 - Neen zeggen mag

Bronnen

- Onderzoek door Sofie RAES
Doctoraatsbursaal Instituut voor Familirecht Ugent
- Supervisie van schikkingsrechters in de KMS
georganiseerd door het IGO
- Observaties in 6 rechtscolleges
- Enquetes van familierechters
in kader van FiTTif-project

De verhouding tussen KMS en BEMIDDELING

**Ik wil u graag bedanken voor
uw volgehouden aandacht.**

Mr. Nadia MICHIELS
Advocaat-Bemiddelaar

Advocatenkantoor
Schrevens & Michiels
LEUVEN